

Kırgız Cumhuriyeti Sınayi, Ticaret ve Turizm Bakanlığı'nın pamuk-lifi işleme alanında işbirliği teklifi

Kırgızistan'ın güneyinde, Cela abad, Oş ve Batken bölgelerinde orta lifli, lif uzunluğu 32 mm olan, 4 ve 5. sınıf pamuk yetişmektedir.

Son yıllarda ham pamuğun üretim miktarı 100 bin tona yaklaşmaktadır. Ham pamuğu tohumdan ayırma işlemi yıllık toplamı 250 bin ton kapasiteli pamuk temizleme fabrikalarında gerçekleştirilmektedir. Bahse konu fabrikalardan Celalabad (AOZT "Kırgızhlopok"), Karasuu (AO "Ak-Altın"), Aravan (AO "Ak-Bula), OşOO "Altın Kamar" ve PKÇHZ "Dom-Ata" ham pamuğun %50'sini işlemektedirler.

Pamuk lifinin büyük kısmı (%90'ı) BDT ülkelerine ve Avrupa'ya ihraç edilmektedir.

2005 yılı verilerine göre, 118,09 bin ton ham pamuk ve 47,2 bin ton pamuk lifi elde edilmiş olup, 52,3 bin ton ihraç edilmiştir. (stoklar dahil)

İç piyasanın pamuk lifi ihtiyacı 5 bin ton olup, kullanıcıları AOOT "Tekstilşik", OşOO "Hlopkovaya Korporatsiya Limateks", AO "Oş-Teks", AO "Mata" OşOO "Teviz", OşOO "Tekstilnaya Manufaktura" ile hijyenik pamuk ve ham keten üreten küçük çaplı işletmelerdir.

Pamuğun ham pamuk olarak ihraç edilmesi sektörün önemli sorunudur. Kırgız üreticiler yetiştirilen pamuğun tümünü işleyememektedirler. Sovyetler zamanındaki büyük fabrikalardan olan AOOT "Tekstilşik"te donanımın tamamı aşınmaya ve teknolojik olarak eskimeye yüz tutmuş olup, işletme ham pamuğu işlemeye yönelik yeni teknoloji ve donanım satın alma gücüne sahip değildir.

Amaç – ham pamuktan başlayarak hazır ürüne kadar (kumaş, konfeksiyon) pamuk lifi işleminin geliştirilmesi (dikey üretim), bunun da yeni çalışma yerleri açılmasına ve gözle görülür fiyat artışına neden olması

Teklif Ayrıntıları

AOOT "Tekstilşik" şirketine yatırım yapılması:

- Teknoloji ve hammadde satın alma sisteminin modernleştirilmesi ve pamuklu ürünler üretecek ortak şirkete yatırım yapılması
- AOOT "Tekstilşik" varlıklarını kullanarak pamuklu ve diğer ürünleri üretecek yabancı bir şirketin kurulması ve buna yatırım yapılması.

T.C. BİŞKEK BÜYÜKELÇİLİĞİ
TİCARET MÜSAVİRLİĞİ

Aralık 2006

AOOT TEKSTİLŞİF FİRMASI HAKKINDA NOT

AOOT Tekstilşif firması Genel Müdürü Mamataliev Cumabek ile 1 Aralık 2006 tarihinde Müşavirliğimizde gerçekleştirilen görüşmede, firmanın son durumu hakkında detaylı bilgi talep edilmiştir. Bu kapsamda derlenen bilgiler aşağıda yer almaktadır.

1967 yılında Kırgızistan'ın Oş şehrinde kurulan fabrika 47 hektarlık bir arazide ikisi dokuma, biri işleme yönelik 3 ayrı bölümden oluşmaktadır. Halihazırda, temizleme, dokuma ve boyama tesisleri bu alan içerisinde yer almaktadır. Ürünler %100 pamuktan elde edilmektedir.

Alan içerisinde ayrıca bir mekanik atölyesi ve üretimde kullanılan suyu yeniden kullanılabilir hale dönüştüren birer tesis de bulunmaktadır.

SSCB döneminde 10.000 kişinin çalıştığı ve yılda 100 milyon metre (uzunlamasına) kumaş üreten tesisin faaliyeti bağımsızlık sonrası dönemde durma noktasına gelmiştir.

Ulusal sanayinin canlandırılmasına yönelik girişimler çerçevesinde KC Sanayi, Ticaret ve Turizm Bakanlığı'na ait olan tesis 2004 yılında özelleştirilerek faaliyete sokulmuş olup, halihazırda 400 kişi istihdam etmekte, yıllık üretimi 500-600 bin metrekare civarında gerçekleşmektedir.

Firma halen tamamıyla zarara çalışmakta olup, yatırım çekiciliğinin korunması açısından üretime devam edilmektedir. İç piyasa için tek tip kumaş üretimi gerçekleştirilmekte, üretilen kumaş araçlar vasıtasıyla işleme için Rusya'ya gitmektedir.

Tesisin tüm donanımı SSCB döneminden kalma olup, kapasite artırımına gidilmesi mümkün olsa da, mevcut üretim teknolojisiyle ürünlerin pazarlamasının yapılması mümkün görülmemekte, tesis acilen donanım ve teknoloji yenilemeye ihtiyaç duymaktadır.

Mevcut durumunda firmanın yabancı sermayeyle kuracağı ortak bir şirketin tesisi işletmesi öngörülmekte olup, alt yatırım sınırı 15 milyon ABD Doları (karlılık seviyesi olarak görülen 25 milyon metre kumaş üretimi için), optimum yatırım hacmi ise 25 milyon ABD Doları seviyesinde tespit edilmektedir.

Firma bugüne kadar Kırgızistan piyasasına olduğu kadar, Kazakistan, Rusya, Çek Cumhuriyeti, Avustralya, Türkiye ve İngiltere'ye de mal tedarikinde bulunmuştur. 1995 yılına kadar uluslararası fuarlara iştirak etmekte olan firmanın uluslararası alanda 4 adet birincilik ödülü de bulunduğu ifade edilmektedir.

Arz olunur.

Предложение
Министерства промышленности, торговли и туризма
Кыргызской Республики в сфере совместной
переработки хлопка-волокна

В Кыргызстане произрастает хлопок средневолокнистый с длиной волокна 32 мм, 4 и 5 типов на юге республики, в Жалалабатской, Ошской и Баткенской областях.

В последние годы выращивается до 100 тыс. тонн сырца. Очистка сырца от семян производится на хлопкоочистительных заводах общей мощностью до 250 тыс. тонн в год. Базовыми из них являются: Жалалабатский (АОЗТ "Кыргызхлопок"), Карасуйский (АО "Ак-Алтын"), Араванский (АО "Ак-Була") хлопзаводы, ОсОО "Алтын-Камар" и ПКЧХЗ "Дом-Ата", которыми перерабатывается порядка 50 процентов сырца.

Большая часть хлопка-волокна (90 процентов) вывозится в страны СНГ, Европу.

По итогам 2005 года получено: хлопка-сырца - 118,09 тыс. тонн и хлопкового волокна 47,2 тыс. тонн, экспортировано - 52,3 тыс. тонн. (с учетом остатков)

Внутренняя потребность в хлопковом волокне составляет до 5 тыс. тонн, в том числе: АОЗТ «Текстильщю», ОсОО «Хлопковая корпорация Лиматекс», АО «Ош-Текс», АО «Мата», ОсОО «Гевиз», ОсОО «Текстильная мануфактура» и ряд малых предприятий по выпуску бытовой ваты, ватина, тарного полотна.

Сегодня проблема заключается в том, что хлопок вывозится в виде сырья. Отечественные производители пока не в состоянии переработать весь объем выращиваемого хлопка. На одном из крупнейших комбинатов советского времени АОЗТ «Текстильщю» почти полностью морально и физически изношено оборудование, отсутствуют средства на закупку новой технологии и оборудования, сырья для переработки.

Ставится цель - углубить переработку хлопка-волокна от сырья до готовой продукции (тканей и одежды), позволит создать новые рабочие места, получить существенную добавленную стоимость.

Kırgız Cumhuriyeti Sanayi, Ticaret ve Turizm Bakanlığı'nın ham ve yarı ham yün işleme alanında işbirliği teklifi

Kırgız Cumhuriyeti'nde kırkıan yünün hacmi 1990 yılına kadar yıllık 35-37 bin ton yıkanmış yün üretimi 18-19 bin ton olarak gerçekleşmekteydi. İnce merinos üretilen yünün %80'ini oluşturmaktaydı. Hafif sanayi işletmeleri 10 tonunun işlenmesini gerçekleştirmekte olup geri kalanı Rusya'ya ihraç ediliyordu.

Reform yıllarında ince yünün üretimi karsız hale gelmiş, Kırgız merinos cinsi koyun sayısı hızla iniş göstermeye başlamış, dolayısıyla ince yün stokları azalmıştır. Ayrıca, içinde ölü ve renkli tüylerin bulunması yün kalitesinde düşüşe yol açmıştır. Bu kapsamda, köylüler etinden faydalanılan koyun cinslerini yetiştirmeye yönelmiştir.

Kırgızistan'da son dönemde, yıllık 10-11 bin ton yıkanmamış yün stoklanmaktadır.

Yün, merinos (ince), melez, yarı ham ve ham dahil olmak üzere ülkenin her bölgesinde üretilmektedir. Yünün büyük kısmı Narın, Issık-Göl, Talas ve Çöy bölgelerinden alınmaktadır. Batken bölgesinde az miktarda Angora yünü üretimi bulunmaktadır.

İnce ve yarı ince yünün yıkanmadan sonra % 51-52'si, ham ve yarı ham yünün ise %56-57'si kullanılabilir olmaktadır.

Toplam stoklanan yün miktarının %25'ini oluşturan ince ve yarı ince yün AO "Kırgızskiy Kamvolno-Sukonnyy Kombinat", AO "Kasiet" (Tokmok Yünlü Kumaş-İplik fabrikası), AO Kurmanov i K (Tokmak Çuha Çırpıcı - Keçe Fabrikası) tarafından işlenmektedir.

OsOO "Kara-Balta Kilem" ve OsOO "Oşkrasteks" in makinalarla kilim üretiminde ve milli el sanatları çalışmaları sonucu üretilen ala-kiyiz, taar ve diğer ürünler için kullanılan 900-1000 ton haricinde toplam yün miktarının büyük kısmı (yaklaşık 8-9 bin ton) kullanılmamış olarak kalmaktadır.

2005 yılı verilerine göre yıkanmamış 10,6 bin ton yün stoklanmıştır. Bunların 2,8 bin tonu ince ve yarı ince yün, 7,8 bin tonu renkli ham ve yarı ham yündür. Kullanılmamış olarak kalan miktar yıkanmamış yaklaşık 6,5 bin ton veya yıkanmış olarak hesaplandığı takdirde yıllık 3,65 bin tondur.

Amaç - İhtiyaç duyulan teknoloji ve donanım da dahil olmak üzere, renkli ham ve yarı ham yünün hammaddeden hazır ürüne kadar işlenmesine yönelik yatırım.

Teklif Ayrıntıları

Kırgızistan'da, muhtemelen Tokmak şehrinde, Bişkek şehrinde 60 km uzaklıkta, yün yıkama işletmelerinin bulunduğu bölgede, yabancı veya yabancı sermayenin katılımıyla yarı ham ve ham yün işleyen bir işletmenin kurulması.

Предложение

Министерства промышленности, торговли и туризма Кыргызской Республики в сфере переработки грубой и полугрубой шерсти

До 1990 года в Кыргызской Республике настригалось порядка 35-37 тыс. тонн шерсти или в пересчете на мытую - 18-19 тыс. тонн. Из них тонкой мериносовой шерсти было в пределах 80 процентов. Перерабатывали предприятия легкой промышленности - до 10 тыс. тонн. Остальная часть вывозилась на российские предприятия по кооперационным поставкам.

В годы реформ, производство тонкой шерсти стало не выгодным, поголовье кыргызской мериносовой породы овец стало резко снижаться, уменьшилась заготовка тонкой шерсти. Более того, шерсть потеряла свои качественные параметры из-за повсеместного присутствия в ней мертвого и цветного волоса. На сегодня, фермеры разводят в основном овец мясной породы, что экономически выгодно для них.

В последние годы в Кыргызской Республике ежегодно заготавливается 10-11 тыс. тонн шерстяного волокна в грязном виде.

Шерсть, в том числе мериносовая (тонкая), помесная, полугрубая и грубая производится во всех областях республики. Основная доля шерсти производится в Нарынской, Иссык-Кульской, Таласской и Чуйской областях. В Баткенской области производится небольшое количество ангорской шерсти.

Выход тонкой и полутонкой шерсти при промывке - 51-52%, грубой и полугрубой шерсти в пределах от 56 до 57 %.

Тонкая и полутонкая шерсть, составляющая порядка 25 процентов из всего объема заготавливаемой шерсти, перерабатывается отечественными предприятиями: АО «Кыргызский камвольно-суконный комбинат», АО «Касиет» (Токмакская камвольно-прядельная фабрика), АО «Курманов и К» (Токмакская валяльно-войлочная фабрика).

Основная часть шерсти - до 75 процентов (порядка 8-9 тыс. тонн) остается неиспользованной, за исключением 900-1000 тонн полугрубой шерсти, используемой в ковровом производстве машинным методом на ОсОО «Кара-Балта Килем» и ОсОО «Ошкрастекс», а также в ручном ковроткачестве и при

производстве ала-кийизов, тааров и другой продукции национального прикладного искусства во всех регионах республики.

Так, в 2005 году заготовлено 10,6 тыс. тонн шерсти немытой. Из них тонкая и полутонкая составила 2,8 тыс. тонн (оперативная информация) и грубая и полугрубая цветная шерсть - 7,8 тыс. тонн. Свободные ресурсы - около 6,5 тыс. тонн в грязном виде или примерно 3,65 тыс. тонн мытой в год.

Ставится цель - перерабатывать грубую и полугрубую цветную шерсть в полном объеме от сырья до готовой продукции с привлечением инвестиций, в том числе в виде соответствующей технологии и оборудования.

Предложение:

Создать на территории Кыргызстана, возможно в г. Токмаке, в 60 км от г. Бишкека, с привязкой к инфраструктуре, где уже имеется предприятие по промывке шерсти, иностранные или с участием иностранного капитала предприятия по переработке полугрубой и грубой шерсти.